

Resmi verilere göre 1974-1980 yılları arasında devletin (ve devletle birlikte devlet solcularının) "anarşi ve terör" dediği politik çatışmalardan ölenlerin sayısı bes bini aşıyor. Yirmi binin üzerinde insan da yaralanmış. 12 Eylül öncesi sadece Maras faşist katliamında yüzün üstünde insanın öldürüldüğünü yazıyor resmi belgeler. Gerçek rakamın bunun çok üstünde olması gerekir.

12 Eylül öncesi işçi hareketlerinin, grev ve direnişleri gitride artan, sertleşen, yasal biçimlerden yasadışı biçimlere doğru gelişen sevgi, öğrenci hareketleri, gecekondu halkının siyasal-toplumsal hareketliliği, toplumun bütün sınıf ve tabakalarını etkisine alan faşist-anti-faşist bölünmesi ve çatışmalar herkesin bildiği şeylerdir ve burjuvazi tarafından sık sık hatırlatılmaktadır. Bu süreçteki siyasal bölünmelerden en az etkilenmiş kurum olma iddiasındaki Türk Silahlı Kuvvetlerinde darbe sonrası, 3000'e yakın subay, astsubay, ve askeri öğrencinin işkenceli sorgulamalardan geçtiğini ve 1500 subayın ordudan atıldığını öğreniyoruz. (2000'e Doğru, 21-27 Haz 87) Tabii bu tasfiye edilenlerin hemen hepsi ilerici-devrimcidir. Polisteki ve öteki devlet kurumlarındaki siyasal bölünmeleri ise hemen herkes biliyor.

Türkiye'nin doğusundaki rejimi tehdit eden gelişmelerin ileride ne-relere varacağı daha 12 Eylül öncesinden aşağı, yukarı tahmin edilmekteydi. Bu gelişmeler daha o günlerden dünyanın dikkatlerini üzerine çekmekte ve CIA raporlarına konu olmaktadır.

Burada ayrıntılı örnekler verme yoluna gitmeyeceğiz. Birçokları tarafından da yazıldı (Bunlar arasında bkz. "Türkiye Üzerine Tezler III" Yalçın Küçük)(X) 12 Eylül askeri darbesi bir iç savaş sürecini kesintiye uğratmıştır. Tekelci sermaye bir askeri darbeye gelişmeleri kontrol altına almayı "başarabilmiştir".

(X) Özellikle 12 Eylül sonrası çabalarıyla teslimiyetçi TIP geleneğinden belirli bir kopuş izlenimini uyandırmış olan Y. Küçük, Türkiye Üzerine Tezlerinin III'ncü cildinde 12 Eylül öncesi iç savaş sürecini ve olayların aldığı boyutları inceliyor. Başka birçok çalışmasında da tarihsel materyalist görünümündeki yazar, Fransız devriminin jakobenlerini, Türk burjuva ihtilalcilerini, devrimci geleneğimizin temsilcilerinden Mihri Bellileri, Denizleri, Mahirleri, yetmişli yılların anti-faşist direnişçilerini, askeri darbe sonrası hapisanelerde, işkencelerde direnenleri över, kamuoyuna tenitir. Yazar bir süredir Türk solundaki anti PKK kılığındaki gizli-açık şovenizme karşı da mücadele etmektedir. Bu çabalardan devrimci niyetli okuyucumuzutlanmaktadır.

Ne var ki, olayların ele alınışında sık sık sübjektivizme düşmekte, eski saplantılarından kurtulamamaktadır. Altmışlı yılların MDD Hareketini Doğan Avcıoğlu'nun güdümündeki "iç TKP" olarak, Dev-Genç'lileri, Mahirleri ve Denizleri Doğan Avcıoğlu'nun piyadeleri olarak nitelerken o da, TKP-TIP geleneğinden gelen birçokları gibi sübjektiftir. Poliste 173 sayfalık ifade vermiş Z. Baştımaz gibi çürük birini işkenceye onurlarını korumuş öteki devrimcilerle birlikte, "1951 tutuklamasında poliste örnek tavrı gösterenlerden biri" diye yanyana koyması da ayrı bir "talihsizlik". (Bkz. Türkiye Üzerine Tezler c. III s. 299, 286 ve "İtirafçıların İtirafları" s. 55)

Yazarın etkisinden kurtulamadığı sübjektif mantık, öncü savası teorisi ile ilgili tartışmalarında da kendisini gösteriyor. Y. Küçük Türkiye'de M. Çayan tarafından savunulan suni denge ve öncü savası teorilerini şöyle eleştirmiştir: "Dahası var; devrimci pratik bir kavramlaştırma ve strateji çizme sorununu ortaya çıkardığı zamandax, başka bilgi akışlarının sınırlılığı içinde, gerek Maltepe Cezaevinde ve gerekse hemen öncesinde Siyasal Bilgiler Fakültesinde öğretilen tutucu iktisat derslerinin ön plana çıkarıldığı gözlemlenebiliyor".

Modern Türkiye'nin tarihinde eşi görülmemiş açıklık ve kesinlikteki sınıf çatışmalarının bıçakla kesilmiş gibi durdurulması birtakım tartışmalara yol açmıştır.

12 Eylül darbesinden beklediklerini bulamayan Demirel ve Ecevit gibi burjuva siyasetçileri ve onların (ve onlar gibi diğer burjuva politikacılarının da) sol içindeki sadık izleyicileri 1974-80 boyunca yaşananların iradi olarak yaratılmış provakatif gelişmeler olduğunu savunmuşlardır. Bu subjektif tezle, Sosyalist Hareketin Yakın Geçmişi ve Bugünü adlı broşürde tartıştık. Olaylar karşı durulmaz süreçlerin ürünüydü. Tek tek kişilerin, örgütlerin hatta sınıfların iradelerinden bile bağımsızdılar. Söz konusu iradeler bu objektif süreçler temelinde etkiye bulunabilirlerdi, ve öyle oldu.

Öte yandan, burjuvaların ve sosyal reformistlerin beklediklerinin tersine, iç savaş sürecinin kesintiye uğraması onu tümüyle ortadan kaldırmıyor. Sürece yol açan koşullar ters yönde değişmemiş ve hatta daha da ağırlaşmıştır. Türkiye'yi yeni ve daha büyük alt üst oluşlar bekliyor. Türkiye'nin doğusunda yaşananlar gelecekteki genel gelişmelerin habercisidir. Sadece habercisi değil, bu gelişmelerin hızlandırıcısıdır da. Bu gelişmeler, provakasyon teorisini tartışmaya bile gerek bırakmıyor. Sadece işaret edilmesi yetiyor.

12 Eylül Yenilgisi Ağır Bir Yenilgidir

12 Eylül öncesi toplumsal muhalefetin kendiliğindencilik içinde bir türlü devrimci kitlelere doğru dürüst yönelemediği, reformizmin ve devrimci-demokratizmin elinde yüzeyselleşerek eridiği, zayıf düştüğü ve böylece koşulları hazırlanmış ve zamanı iyi seçilmiş bir askeri darbeye kolayca saf dışı edildiği bir gerçektir. Darbe sonrasında günümüze (Aralık 1987) yedi yılı aşkın bir süre geçmiş; Türk solu ciddi bir direniş örgütlenememiştir. Hapishane direnişlerini, işkence ve dar ağaçlarında onurlarını korumasını bilmiş arkadaşlarımızı, şehitlerimizi istismar etmeyelim. Evet, onlar devrimcilerin şerefini kurterdılar. Ama onların özverileri ve kahramanlıkları çünkü (ve mevcut görevler karşısındaki bugünkü) zavıflıklarımızı, yetersizliklerimizi, yaşadığımız ve hâlâ da etkileri sürmekte olan 12 Eylül fiyaskosunu gizleyemez.

"Türkçe'ye örümcek ağı teoremi olarak çevrilen Hollanda'lı Profesör Jan Tinbergen'in Cobweb Hipotezi, gerilla hareketinden bir halk ordusu çıkarmaya yarıyor." "THKP-C çizgisi sun-i denge ile artan bir kültürel hareketliliği ve Örümcek Ağı Hipotezi'yle de giderek halk ordusuna dönüşen bir gücü elde ediyor; sonuç, beklenebileceği türden halk savaşını doğuruyor." (Toplumsal Kurtuluş, sayı:4)

Sunî denge teorisi, bilebildiğimiz kadarıyla Che Guevara tarafından da savunulmuştur. Che'nin Profesör Tinbergen'i okuyup okumadığını bilmiyoruz. Birçok devrimler gibi Çin, Vietnam ve Küba devrimleri de gerilla olan halk ordusu yaratmışlardır. Bu konularda bir şey okumamışlar bile. Hatırlayacaklardır; 1984 öncesi her şey, "yapmak kımıldamıyor" dedirtecek kadar sakin görünüyordu. Memleketin birinde yeterli hazırlığa sahip bir öncü, uygun koşulları hesapladı ve vurdu. Yer yerinden oynadı. Olup bitenleri hep birlikte yaşıyor, izliyoruz.

Y.Küçük bu hareketin liderinin de tıpkı M.Çayan gibi, Siyasal Bilgiler'de okumuş olduğunu ileri sürerek işin içinden sıyrılmaya kalkmaz herhalde. (X) Hemen belirtelim ki biz, ne burada, ne de başka yerlerde, keskin "Mahirci" geçinmiyoruz. Koşulları dikkate almayan bir eylem çizgisine karşı olduğumuz gibi, mücadelenin belirli bir biçimini pesinen reddetmedi de yanlış buluruz.

"Sert bir çarpışmadan sonraki yenilgi, devrimci önemi kolayca kazanılan bir zafere eşit bir olaydır." diyordu Engels. 1971 yenilgisi bir bakıma böyle bir yenilgidir. THKP-C, THKO ve TIKKO direnişlerinin kendilerinden sonraki devrimci çıkışlar için birer esin kaynağı olmaları nedsiz değildir.

Ne var ki, 1980 yenilgisi böyle değildir. Direnç göstermeden yenildik. Kabahati sağa sola yıkmayalım; ufak tefek mazeretlerin arkasına saklanmayalım. Olay ortadadır. Kendine devrimciyim diyen acık yüreklilikle öz eleştiri yapar. Gerçekleri gizlemeye çalışmaz.

Yenilgi Sosyalist Hareketteki Küçük-burjuva Hastalıkların Yenilgisidir.

Yenilgi işçi sınıfının özgücüne güvenmenin başka güçlere sığınanların yenilgisidir. Bunların başında burjuva kuyrukçusu sosyal reformistler gelir. Bu akımın en önemli temsilcisi bugün TIP enkazlarıyla birleşerek TBKP adını almış "TKP" dir. Yetmişli yılların deneyimi göstermiştir ki burjuvaziden bağımsızlaşmaksızın, reformist hayallere karşı savaşmaksızın sosyalizm yolunda bir tek ileri adım atılamaz; demokrat bile olunamaz. İşte 'TKP' örneği; Yığınları faşizmin saldırıları karşısında sosyal demokrasi aldatmacası arkasına takarak, onların devrimci direnisini engelleyen bu sefiller, böylece darbeye giden yola asfalt döşemişlerdi. "TKP" ihanetinin 1980 darbesi sonrası içice evrimleşerek TBKP gibi faşizmin yediği ismarhama bir parti haline gelmesi çok öğreticidir.

Bunun yanı sıra 12 Eylül yenilgisi "halk hareketi" adına işçinin bağımsız hareketinin, "emekçi halkın çıkarları" adına işçinin sınıf çıkarlarının kurban edilmesinin; antifaşist antiemperyalist harekete işçi sınıfı devrimciliğinin damgasına vurememesinin, halk muhalefetini güçsüz düşürdüğünü ve küçük-burjuvazinin eğilimlerinin etkisini gösteriyor. 1970'li yıllarda devrimci saflardaki bölünme ve parçalanma eğilimleri, devrimci hareketlerin örgütlenmelerindeki ilkelikler, lackalık ve başıbozukluklar, yenilgi sonrası tasfiyeci eğilimlerin etkisini gösteren bu hareketleri egemenliği altına alması, devrimci hareketlerdeki küçük-burjuva eğilimlerin etkisini gösterir ve bunun sonucudur. Devrimci demokratlığın (halkçılık) elinde halk hareketi de sosyalizm de yozlaşmıştır.

İşte Dev Yol'dan doğan Göçmen. İşte yeşiliyle, ortodoksuyla 1980 sonrası Dev-Yol'un hali. İşte 12 Eylül sonrası solu kırıp geciren liberalizm ve tasfiyecilik karşısındaki 12 Eylül öncesi devrimci hareketi temsil etmiş örgütlerin çaresizlikleri, bocalamaları. Ne darbenin gelişine karşı ve darbe sonrası ciddi bir direniş örgütleyebildiler; ne de yenilgi sonrası sosyalist hareketi etkisine alan tasfiyeci, döneç, liberal eğilimlere karşı mücadele verip devrim ve sosyalizm davasını, Marksizmi, Leninizmi savunabildiler.

Aşağıda yenilgiyi değerlendirme iddiasında ibret verici bir-iki aktarma yapacağız:

"12 Eylül sonrası bir kısım sol için gerçekten bitti. Ama... (noktalar yazarın kendisine aittir) Devrimci hareket (yazar 'devrimci hareket' diye kendilerini kastediyor) her alanda, yurt içinde, yurt dışında, ceza evlerinde vb. uzanabildiği her alanda mücadeleyi gücü oranında aksatmadan sürdürdü." (Semir Demir, "12 Eylül'ün Dünü-Bugünü ve Reformizmin Günahları", Yeni Çözüm, Eylül '87)

Darbenin başarılı olmasında kendi dışındaki solun hatalarını sayıp döken DY, kendine de şu payı çıkarıyordu: "Bu türlü zararlı-bozguncu eğilimler her zaman olabilir. (Opörtünizmin görevi bu!) Bizim eksikimiz bu tür eğilimlere karşı mücadeleyi yeteri kadar ciddiyetle ele almamak, hatta bunları küçümsemek olmuştur. (Küçümsemekten de çok, bize göre apacı ortada olan şeylerin aynı şekilde herkes tarafından da görülen şeyler olduğunu düşünmüş, oportünist grupların saflarındaki insanların grup psikolojisi içindeki içine kapanıklılığını ve körlüğünü ortadan kaldıramamışızdır." (DY, S. 38 "Türkiye'de 12 Eylül Darbesi ve Devrimci Mücadele")

Utangaç yönelimci Devrimci İşçi ise, bu çok "bilimsel" açıklamalara tüy dikerek katkıda bulunuyor: "Devrimci ideolojinin etki alanının daralması gerçeğine rağmen özellikle Devrimci Hareketimiz açısından 12 Eylül Yenilgisi' ideolojik teorik tesbitlerinin doğrulandığı ve Türkiye halklarını devrime götürecektek tek yol olduğunun kanıtlandığı bir yenilgi oldu." (italikler kendilerinin) "12 Eylül ve Bugün" D. İşçi s.25)

Geçmiş savunma pozlarında, devrimci değerleri savunma pozlarında, her şeyi reformizmin sırtına, o da yetmezse sağa-sola yıkarak kendi eksikliklerini gizlemek, daha da ötesi geçmiş putlaştırarak ıskelliğin teorisini yapmak dün olduğu gibi bugün de moda. 12 Martta devrimci hareketin yenilgisini Yusuf Küpeli ve Münir Ramazan gibi iki zevallı dönemin sırtına yıkarak geçmiş tekrar etmeye çalışanlar 1970'li yıllarda yapabildikleriyle geçmiş pratiğin kötü birer karikatürü olduklarını gösterdiler. Şimdi aynı mantıkla 1980 yenilgisi "açıklanıyor" ve 1980 öncesi taklit edilmeye çalışılıyor.

Yeni Çözüm örneğinde olduğu gibi, devrimcilerin etkisiz olduğu ideler acısı günler "büyük direniş yılları" gibi sunuluyor. Bu dönemde hapishanelere sıkıştırılan devrimcilerin insanca onurlarını korumak için girişimleri eylemler, işkencede ve idam sehpalarındaki direnişleri ve dışarıda etkisiz tek tük eylemleri faşizme karşı direniş hareketinin bütünü yerine koyuyorlar.

Oysa ki, yağınlardan koparılmıştı hareket. Örgütlenmeler darmadağınaktı. Devrimciler ceza evlerine sıkıştırılmış, tövbe ettirilmeye, teslim olmaya zorlanıyorlardı. Dışarda da devrimci harekete sol görünümü tasfiyecilik çullanmıştı. Dışarda direniş örgütleyecek ve tasfiyeciliğe karşı ideolojik mücadele verebilecek bir hareket yoktu. Ve bu duruma iç savaş sürecinden gelinmişti. Bu duruma büyük bir devrimci yükselişten gelinmişti. Hareketin yükselişi boyunca devrimci örgütlenmeler yağınların kendiliğinden direnişinin ticaretini, sömürsünü yaptılar. Bu direnişe sağlam teorik temeller, taktikler getiremediler. Bu direnişe sürekli ve kalıcı bir örgütlenme sağlayamadılar. Kendiliğindenci dalgayla yükselip, onunla birlikte tepetaklak düştüler.

Hiç bir şey Türk solunun, devrimci hareketinin cılızlıklarını, yüzeyselliklerini 12 Eylül yenilgisi kadar açığa çıkaramadı. 12 Eylül öncesi yükselen kendiliğinden yağın hareketinin göz alıcılığı içerisinde bu hareketler cüceliklerini gizleyebiliyor, etrafa caka satabiliyorlardı. Yağın hareketinin birdenbire kesilmesiyle cascavlak ortada kaldılar. Yılları bos övünmeler, şişinmelerle hem taraftarlarını hem de kendilerini aldatarak geçirmişlerdi. Halk hareketinde canlanma görünmesiyle, şimdi yeniden geçmişte tekrar etmeye çalışıyorlar.

Devrimci demokratizmin 12 Eylül öncesi tipik temsilcisi Dev Yol'un ^(x) darbe sonrası tavrı ibret vericidir. Bırakalım darbeye karşı direniş gösteremediklerini, Dev Yol önderleri 12 Eylül mahkemeleri karşısında örgüt olduklarını bile savunmamışlardır. Bunlar mahkeme huzurunda, kendilerini ve devlerini küçük-burjuva demokratlar gibi savunmuşlardır. Yine 12 Eylül sonrası neredeyse tüm Dev Yolcuların, faaliyetlerinin merkezine anti PKK'cılığa almaları çok dikkat çekicidir. 1980 öncesinin şırtlı, yeminli direniş vaatleri günü geldiğinde tam karşıtına; direniş düşmanlığına, tasfiyeciliğe dönmüştür.

(x) 12 Eylül öncesi diyoruz, çünkü 12 Eylül sonrası Dev Yol, devrimci bir hareket olma şansını bir daha yakalamamak üzere kaybetmiştir. Bu hareket devrimci demokratik mücadele geleneğinden koparak, topyekün bir yozlaşmanın içine girmiştir. Kendilerine güle güle diyoruz.

Devrimci hareketin yenilgisi gerçekte darbe öncesi gelişmişti. Reformizmin işçiyi ve halkı ekonomik demokratik mücadelenin cenderesine sıkıştırarak, burjuva kuyrukçuluğuna kanalize ettirdi. Hareketin içinde devrimi temsil edenler ise işçi sınıfı adına değil, onun sınıf çıkarları ve bağımsız eylemliliği doğrultusunda değil; genel olarak "halk hareketi", genel olarak "halkın çıkarları için devranıyorlardı.(x). Kendilerine "proleter devrimci" sıfatını yakıştıranlar işçinin eylemini sadece anti-faşist mücadelenin bir potansiyeli olarak görüyorlardı.

Oysa 1974-80 sürecinde toplumsal mücadeleye önderlik edebilecek, halk hareketini birleştirip tutarlı devrimci bir iktidar mücadelesine yönlendirebilecek tek sınıf, kendi sınıf çıkarları doğrultusunda, kendi sınıfsal kurtuluşu için savaşacak olan işçi sınıfıydı. Halkın birliği adına işçinin bağımsız hareketinin birliğinin feda edilmesi hareketin gitgide yüzeyselleşmesine, tıkanmasına, antifaşist yüzeyselliğe ve giderek te soyut can güvenliğine indirgenmesine yol açtı. Buradan da hareket küçük-burjuvazinin yalınlık ve kurtarıcı arama eğilimlerinin etkisine girdi. Mevcutlar arasında en güçlü görünen ordu olduğu için o "kurtarıcı" oldu. Burjuvazinin kolay zaferi arkasında halk hareketinin zaafiyetleri yatıyordu.

Önyargılarının tutsağı olmayan ortalama dikkat sahibi biri 1974-80 döneminde sosyalist hareketteki halkçılığın (sınıf perspektifinden yoksun devrimci demokratizmin) örgütlenmede laçkalığa, küçük burjuva gevsekliğine, disiplinsizliğe, mücadele de tam bir kendiliğindencilikçe yol açtığını görmezden gelemez.

Öyleyse yenilgi sosyalist hareket içindeki küçük-burjuva eğilimlerin, sosyal reformizmin ve halkçılığın yenilgisidir. 12 Eylül yenilgisi her şeyden önce burjuva kuyrukçuluğunun, reformlarla toplumun demokratikleştirileceği hayalinin yenilgisidir.

Askeri darbe 12 Eylül'e kadarki tüm ekonomik demokratik kazanımları bir çırpıda yok etmişti. Devrim mücadelesini başa almadan demokrasi mücadelesi verilemeyeceği böylece daha iyi görüldü. 12 Eylül karşısında Demirellerin, Ecevitlerin tavrı, darbe sonrası bütün burjuva partilerinin cun-tayla işbirliği yapmaları onlara bel bağlamanın maliyetini gösterdi.

12 Eylül darbesi öncesi ve sonrası yaşadıklarımızın gösterdiği gibi işçi sınıfının toplumdaki yerinden, onun sınıf çıkarlarından, sınıf hareketinden yola çıkmaksızın Türkiye gibi bir ülkede adına yakışır savaşı bir örgüt kurmak; bu örgüt aracılığıyla halkın devrimci eylemini yönlendirip iktidara, halk demokrasisine, işçi demokrasisine götürmek, hatta giderek hızını alamayıp bu kafayla bir de reel sosyalizmi "düzeltmek" hayalleri iflas etmiştir.

Bunları bilince çıkarmalıyız.

Burada reformistleri ikna etmeye çalışmıyoruz. Onlar iyice ihanetin batağına saplandılar. Kendilerini tamamen Evrenlerin, Özalların kollarına attılar. Yine karar anında devrimci şiarlarımızı terkedip tesvimiye, tasfiyeciliğe, ihanete yönelenleri de saflarımızın tamamen dışına itmeliyiz. Öte yandan devrim ve sosyalizm davası için hala hevesçilerini, iyi niyetlerini koruyan devrimciler topluma bakış, onu inceleyiş yöntemlerini düzeltmeksizin ve bu temelde işçi sınıfının rolünü doğru yerine oturtmaksızın niyetleri ve cabaları için sağlam bir zemin elde edemeyeceklerdir. Bizdeki kapitalizmin gerçek kapitalizm olduğu, Türkiye'nin her bakımdan modern tarihin içinde hareket ettiğini, işçi sınıfının bu tarihin lokomotifliği olduğu, devrimcilerden beklenenin bu sınıfa tutarsız bir antifaşizmi, antiemperyalizmi değil, sosyalist siyaseti (ve böylece mücadelede dönüşü olmayan antifaşizmi-antiemperyalizmi) götürmek olduğunu kavramaksızın tutarlı devrimciler olamayız.

(x)Oluşturduğu sınıf farklılıklarını, sınıf karşıtlıklarını hesaba katmaksızın ve proleter hareketin sınıfsal bağımsızlığını titizlikle savunmaksızın genel olarak halktan bahsetmek, küçük burjuvaziden bahsetmektir.

İşçi Sınıfı ve Sosyalist Siyaset

Emperyalizme ve faşizme karşı mücadelede, siyasi demokrasi için mücadelede, öteki halk sınıfları ve tabakalarıyla birlikte yürür. Halkı oluşturan sınıf ve tabakaların her birinin eğilimleri ve davranışları, toplumsal varlıklarıyla koşulludur. İşçi sınıfı eğer kendi sınıf çıkarlarını elde etmek için kendi siyasal amaçları doğrultusunda bağımsız bir siyasi güç olarak örgütlenemez ve demokratik halk devrimi mücadelesinde bu şekilde yer alamazsa, bu durumda rotayı çâzen kendisi değil de başkaları olacaktır. Ülkemizin sınıf mücadeleleri deneyimi yanında dünyanın öteki ülkelerinin sınıf mücadeleleri pratiği aynı şeyi öğretiyor bize.

Kapitalist bir ülke olan Türkiye'de tüm toplumsal baskı ve sömürü sisteminin temelinde ücretli emeğin sermaye tarafından sömürsü yatar. Demokrasinin bütün sorunlarına emek sermaye çelişkisi ve bu çelişkinin ürünü olarak proleteryanın burjuvaziye karşı sınıf savaşımı temelinde açıklayıp tutum geliştiremeyen bir hareket, yani proleterye-burjuvazi kutuplaşmasını ve bu iki temel toplumsal sınıfın mücadelesini çıkış noktası alamayan bir hareket daha başlangıçtan kısa menzillidir, sıdıla mahkumdur.

Türkiye'de bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin biricik tutarlı öncüsü işçi sınıfı olabilir. Sömürü ve baskı sisteminin özünü oluşturan ücretli kölelikle bir o doğrudan karşı karşıyadır; özel mülkiyet rejimini ve onunla birlikte her türlü sömürü ve eşitsizliğe bir o son vermek zorunda ve yetneğindedir. Kapitalist gelişme ile birlikte sınıfsal kurtuluşunun koşulları ve olanakları olgunlaşan tek sınıf işçi sınıfıdır. Onun için demokrasi mücadelesinin bütün sorunlarına tutarlı bir şekilde açıklayıp tavır geliştirebilmek ve bu mücadelede kararlı ve sonuna kadar yürüebilmek ancak işçi sınıfı hareketi temelinde mümkündür. O halde tutarlı yurtsever, tutarlı demokrat, tutarlı sosyalist olmak isteyen, işçinin sınıf hareketine katılmalıdır. O halde devrimci görev bu sınıfın içinde yatan muazzam devrimci potansiyeli harekete geçirmektir. O halde tutarlı devrimci mücadele işçi sınıfının sınıf bilincini geliştirmesine, örgütlenmesini ve mücadelesini ilerletmesine ve böylece onun halk hareketinin başına geçmesine yardımcı olmaktır.

Demokratik mücadelelerin başına geçmesinden söz ederken kendi sınıfsal kurtuluşu için savaşan, tarihi misyonunun bilincindeki işçi sınıfını kast ediyoruz. yoksa devrimci demokratizmin ya da reformculuğun güdümündeki işçi sınıfını değil.

Sosyalist bilinç işçinin toplumdaki yerinin, mücadelesinin içeriği, anlamı ve tarihsel rolünün kavranılışıdır. Demokrasi mücadelesine katılmadan, onun içinde eğitilmeden işçi, kapitalist düzene ve onunla birlikte her türlü sömürü ve toplumsal eşitsizliğe son verme bilincini edinemez.

İşçiler marksist yöntemi günlük olaylar içinde, pratikte kullanarak, diğer sınıf ve tabakaları bütün davranışları ve eğilimleri ile ve onların hayatlarının bütün yönleriyle ayırt edebilmelidirler. Aksi halde kendilerini bir sınıf olarak ayırt edemezler. Çünkü işçi toplumdaki sınıf ilişkileri sistemi içinde vardır, ve ancak bu sistem içinde tanımlanabilir. Kendini bir sınıf olarak ayırt edemeyen işçi sınıfı tutarlı ittifaklar kuramaz, hareketin bağıksızlığını sağlayamaz, halka önderlik edemez.

Kafası fabrikanın, sendikanın, demokratik reformların sınırlı ufkunu aşmadıkça işçi sosyalist bilinç edinemez. Sadece kendini ezen yönleriyle değil, sömürü ve zulüm düzenini bütün yönleriyle hissedemeyen ve bu düzene en derinden öfke duymayan, sömürü, zulüm ve sefalete tepki göstermede toplumdaki en öne geçme görevini anlayıp yerine getirmeyen işçi sosyalist bilinç edinemez.

Emperyalizmin Türkiye'deki egemenliğini, bağımlı ve sömürülen ülke olma konumumuzu kavrayıp karşı çıkmada toplumda en öne geçme görevini, yurtseverliğin en tutarlı savunucusu olma görevini, bilmeyen, yerine getiremeyen işçi enternasyonalist bilinci edinemez.

Bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin militan görevlerini ortaya koymada ve yerine getirmede halkın öncüsü olduğu ruhuyla hareket edemediği sürece işçi, sosyalist siyasi bilinci kazanamaz.

Burjuva parlamenterizminin, legalizmin, burjuva kuyrukculuğunun her türlü biçiminin çıkmaz yol olduğunu teşhis edemediği sürece işçi sosyalist siyasi bilinç edinemez. Devrim için savaşmaya sosyalist denemeyeceğinin bilmeyen işçinin sosyalist siyasi bilince sahip olduğu söylenemez.

Başkalarını ezen ulusun özgür olamayacağını bilmediği, ulusal eşitsizliğe, egemen ulus şövenizminin gizli-açık her türlü biçimine karşı toplumda en önde mücadele yürütmediği ve böyle kendi burjuvazisinin ezen ulusun faşizme ve sömürgecilığe karşı mücadelesini aktif olarak destekleyemediği takdirde işçi sosyalist siyasi bilinci edinemez.

İşçiye sosyalist bilinç, aşıktır ki, kendisini sadece işçi sınıfı içinde sınırlamayan, toplumun tüm sınıf ve katmanları arasında ve tüm muhalefeti işçinin önderliğinde tek bir harekete bağlayacak şekilde çalışan, bilimsel sosyalizmi kılavuz edinmiş demir disiplinli savaşçı bir örgüt, yani proleterya partisi tarafından verilebilir.

Böyle bir parti bugün yoktur. Sınıfımızın, halkımızın yaşadığı ve günden güne daha da kötüye giden içler acısı durumdan bir an önce kurtulup çağımıza yaraşır insanca bir yaşamın koşullarını oluşturabilecek hale gelmesinin ilk şartı bu partinin yaratılmasıdır.

Böyle bir parti burjuvazinin saldırıları karşısında teslim olup tövbe etmemiş, bugünün ayakta kalmış unsurları ve yeni uyanan güçlerle; yüreği ateşle yanan devrimciler tarafından oluşturulabilir. Esas olarak bugünün koşullarının doğru tahlili ve bugünün görevlerinin doğru kavranılması temelinde oluşturulabilecek bu parti elbetteki geçmişin devrimci birikimine dayanmak, geçmişin devrimci özüne sahip çıkmak zorundadır.

Sosyalist Hareketin Geçmişine Nasıl Yaklaşmalıyız?

Türkiye solunda devrimci hareketin geçmişini, kısmen ya da tamamen, kanalamak veya onu putleştirerek bir sömürü aracı olarak kullanmak çok yaygın eğilimlerdir. Özellikle son yirmi yıldır hareketimiz içinde devrimciliği temsil eden grup ve örgütlerde tarih bilinci yoksunluğu, köksüzlük eğilimleri dikkati çekmektedir.

Bilindiği gibi reformistler, burjuvalarla birlikte, devrimci önderlere sağlıklarında çektirmediklerini bırakmazlar. Onları anarşist, terörist, bölücü, kariyerist, CIA ajanı, darbeci vb. hatta aşıza alınmayacak ahlaksızca saldırılarla kararlar. Fakat bu önderlerin ölümlerinden sonra onların tarihe mal olmaları ve karşı durulmaz prestij edinmelerini ile, sanki hiç bir şey olmamış gibi, daha önce karaladıkları, hatta ihbar ettikleri bu devrimcilere sahip çıkar görünmeye çalışırlar. Sefik Hüsnülerin, Reşat Fuatların, Hikmet Kıvılcımlı'nın, Denizlerin, Mahirlerin başına bunlar geldi.

Bu iki yüzlülük ve ahlaksızlıklar reformistler için doğaldır. Ama kendine devrimciyim diyenler arasında da geçmişi bilerek, bilmeyerek karalama, hareketin tarihini bir bütün olarak değerlendirememek az rastlanır şeyler değildir.

Devrimci eğilimler için yaygın bir kanı Türkiye'de sosyalistliğin THKP-C, THKO, TIKKO ile başladığıdır. Daha öncesi için, en hafifinden,

THKP/Cöncesinin teslimiyet, THKP/Cx sonrasının ise devlete baskaldırma olduğunu söylerler. Ve kendilerine, sefil hallerine bakmadan, bu baskaldırma geleneğinin sürdürücüleri süsü vermeye çalışırlar. Kimsenin hesap sormayacağından o kadar emindirler.

Halbuki olumlu ve hatalı yanlarıyla 1971 çıkışları da kendilerinden önceki birikimlerin ürünüdür. Yalnızca sosyal siyasal süreçler bakımından değil, ideolojik bakımdan da böyledir.

Gerçekten de Türk marksist hareketinin tarihinde ağır bir Kemalizm etkisi ve bunun sonucu olarak iktidar perspektifi zayıflığı, bir çok konuda kemalizmi izleme, Kürt ulusu üzerindeki kemalist asimilasyon politikasına, ulusal katliamlara seyirci, gibi çok ciddi eksiklik ve zaaf- lar yaşanmıştır. Bunların etkileri hala sürmektedir. Kemalizmi doğru teşhis edememiş Türk komünistleri Mustafa Suphi ve arkadaşları bu hatalarının bedelini canlarıyla ödemişler; burjuvazi tarafından katledilmişlerdir. Daha sonrası yaşananlardan TKP'nin bu katliamı, kemalizm üzerine yargılarını gözden geçirmede bir uyarıcı olarak algılayamadıkları gözlenmektedir. TKP önderleri uzun yıllar faaliyetlerini, kemalizme solden muhalefet ederek reformlar yoluyla burjuva devriminin ileri götürülmesi ve dışta ülkenin emperyalist savaş politikalarına alet olmaktan kurtarılması, Sovyetler Birliği'ne karşı dostluk politikası izlenmesi hedeflerine yönlendirmişlerdir. Bu çabalarında hareketin bağımsızlığını koruyamadıkları gibi, kemalizmin Kürt ulusu karşısındaki ırkçı şoven politikalarının pratikte ("pratikte" diyoruz, çünkü yazılı belgelerindeki tutumu farklıdır. Bkz. 1926 Çalışma Programı) seyircisi ve hatta zaman zaman destekçisi durumuna düşmüşlerdir.

Hareketin zaafiyetleri ancak tarihsel koşullar hesaba katılarak açıklanabilir. Bunların başında Türk komünist hareketinin çok genç oluşu, ülkede çok ciddi bir işçi sınıfı hareketinin olmayışı gelir. Türk komünistleri gözlerini açtıklarında burjuva devrimine önderlik eden deneyim ve prestij sahibi bir hareketle, kemalizme karşı karşıydılar. Dahası o dönemin Türk kemünistlerinin, hatta tüm dünya komünistlerinin en önemli görevleri emperyalist kuşatma altındaki Ekim Devrimini, ilk sosyalist ülke olan Sovyetler Birliğinin savunulmasıydı. Türkiye emperyalizme karşı Ekim Devrimi ile ittifak içerisinde kurtuluş savaşı vermiş ve başarıya ulaşmış bir ülkeydi. Boğazları elinde bulunduruyordu, Sovyetler Birliği nin yanbaşıdaydı. Emperyalist kuşatma altındaki Sovyetler Birliği için Türkiye ile dostluk, en azından onun tenafsızlaştırılması çok önemliydi. Kemalizme karşı uzlaşmaz bir mücadele yürütememenin etkenleri arasında III ncü Enternasyonel faktörü de vardır. Mustafa Suphilerin, Şefik Hüsnülerin TKP'si III. Enternasyonelle üyeydi ve tüm komünist partilerin faaliyetleri bu örgütün tarafından yönlendiriliyor ve sıkı bir şekilde denetleniyordu. "TKP'nin bu dönemde izlediği çizgi, üyesi bulunduğu Üçüncü Enternasyonel'in devrimci çizgisi ile bağdasan bir çizgiydi." diyor M. Belli. (Türk Solu, Dünü Bugünü, s.50) M. Belli kemalizme karşı uzlaşmaz bir mücadele yürütülemedikçe III. Enternasyonel'in telkinlerinin çok önemli bir faktör olduğuna işaret ediyor.

1971 öncesi TKP ile '71 sonrası yurt dışı 'TKP' nin, Şefik Hüsnülerle bugünkü Haydar Kutluların burjuvaziye karşı tutumda, Kürt meselesi üzerine tutumda özdeşleştirildiklerini görüyoruz. Bir kısım PKK yazarları da bu tutuma katılmaktadırlar. Oysa bu, en hafifinden, her sevi birbirine karıştırmaktır.

-8-

sadece "revizyonist gelenek" sıfatı kullanılır. Hareketin THKP/C.THKO, TIKKO öncesi elli yılı saf bir burjuva kuyrukçuluğuyla, ulusal sorunda da saf bir şovenizmle özdeşleştirilir. Ve bu o kadar çok tekrarlanmıştır ki, Tamer Akçam gibilerinin bile diline düşmüştür. Tesfiyeci Dev Yolcular ve Kurtuluş hareketi önderleri, Ertuğrul Kürkçü ve Tamer Akçam gibileri de

→
8. ci sayfanın başına

S.7'den devam

Bütün hataları ve eksiklikleri ile birlikte Mustafa Suphiler, Şefik Hüsnüler kendi dönemlerinin en önde devrimcileri, komünistleriydiler. O günlerde Türkiye'de onlardan daha ileride kâmse yoktu. Öte yandan o günlerin iç ve dış koşulları bugünkünden çok farklıydı.

Bugün Türkiye, toplumsal, ekonomik, siyasal gelişme düzeyi ve sosyalist hareketin gelişme düzeyi bakımından o günlerden çok ileridedir. Bugün Sovyetler Birliği artık tek sosyalist ülke değildir. Bugün Türkiye'de devrimcilik Sovyetler Birliğini savunma politikasına indirgenemez. Sovyetler Birliği ağır kuşutma altında bir ülke de değildir.

Bugün Kürt sorununda H.Kutluların tavrıyla, o günün ilerici antiemperyalist yanları tartışmalı Kürt isyanlarına karşı komünistlerin tavırları arasında fark vardır. Tavırlar arasında karşılaştırma gerekiyorsa M.Belli'nin tutumunu da ele almak gerekir. Onun Kürt meselesiyle ilgili tavrıysa bellidir(Bkz. Toplumsal Kurtuluş s.5). Devrimci geçmişi "revizyonist gelenek" diye karalayan Tanerler, Kürkçüler, Kurtuluş yazarları, M.Belli'nin tavrını karşılaştırsınlar. Kim devlete karşı gelmiş, kim teslim olmuş, görünsün.

Türk marksist hareketinin tarihinde devrimci ve teslimiyetçi unsurlar vardır. Mustafa Suphiler, Şefik Hüsnüler, Denizler ve Mahirler, 1970'lerin antifaşist direnişçileri hareketin devrimci geçmişini temsil ederler. Baştimarlar, Bilenler ve Kutlular ise teslimiyetçi hainleri. Geçmişin hata ve eksikliklerini eleştirirken piyeye kazıp yorğan yakar gibi onu tam bir inkara itmemeliyiz. Türkiye'ye bilimsel sosyalizmi getirenlere, hayatlarını emekçi sınıfların davası için mücadeleye adanmış devrimcilere sahip çıkmalıyız.

"Tarihsel kişilerin devrimci harekete katkılarının nasıl değerlendirilmesi gerektiği konusunda Lenin şöyle diyor:"(Bu katkılar) tarihsel kişilerin, zamanın istekleri karşısında neler verdikleriyle değil, kendilerinden öncekilere kıyasla ne gibi yenilikler getirdikleriyle değerlendirilir."(Ekonomik Romantizmin Nitelemesi, Bütün Eserleri Cilt II, s.180) Burada tüm sorumluluğu kişilere yükleyen kimse, 'Peki onlar hatalıydı da niçin hata yapmayacak kimseler çıkmadı?' sorusunu yanıtlayabilmelidirler (Türkiye'de Marksist Sol, "Türk Solu Dünyü Bugünü" içinde s.51)

Hareketin geçmişini THKP/C, THKO'dan başlatmak tam bir ilkeliktir. Tarih bilincinden yoksun olmaktır, köksüzlüktür. En ufak bir araştırma bile THKP/C, THKO'nun devrimci hareketin TİP oportünizmine karşı mücadelesinden, MDD akımının içinden çıktıklarını gösterir. THKP/C önderleri mahkemelerde MDD'yi savunmuşlardır.(Bkz."Savunma") 1960'lı yıllarda MDD-TİP tartışmaları, aldığı tüm teorik biçimlere rağmen, devrimcilik-reformizm tartışmasıydı. MDD'ciler hareketin kenadını temsil ediyorlardı

Sosyalist Harekette Halkçılık Nasıl Gelişti?

Birçoklarının iddialarının tersine, Türk marksist hareketinde politik devrim perspektifinin öne çıkması da birdenbire olmuştur. bir sürecin ürünüdür.

Altmışlı yıllarda Türkiye'nin adım adım bir alt üst olus sürecine girmekte olması, Sovyetler Birliği'nin ağır emperyalist tehdit altında tek sosyalist ülke olmaktan çıkmış olması, ikinci paylaşım savaşı sonrası bir dünyü sosyalist sistemin ortaya çıkması gibi objektif gelişmeler o dönemin devrimcilerinin zihinlerinde yansımalarını buñmaya başlamıştır. Artık Türk marksistleri görevlerinin başına Sovyetler Birliği'nin savunmasını almamışlardır. Bu, sosyalistlerin burjuvazi ile karşı karşıya gelebilmeleri için önemli bir gelişme oldu. O dönemden beri Türkiye devrimcileri barış talebini devrim talebi başlıca altında ele alırlar.

Bir diğ er konu da MDD hareketinin (X) egemen sınıfların 1950'lerde sonraki demokrasıcılık oyunu, burjuva parlamentosu karşısındaki tutumlarıdır. 1960'lı yılların önderleri Türkiye'de burjuva demokrasisi aldatmacasına, parlamentonun hayallere karşı şiddetle mücadele etmişler; devrim talebini başa almışlardır.

Altmışlı yılların devrimcilerinin hareketimize en önemli hizmetlerinden biri de Marksist klasiklerin dilimize çevrilmesidir. İşte THKP-C, THKO çıkışları bu katkılar temelinde gerçekleşti.

Ne var ki MDD hareketi önderleri önemli hatalar da yaptılar. Nemalizim karşısındaki geçmişten devraldıkları yanlışları bir çok noktada daha ilerilere bile götürdüler. Onun ilerici devrimci yanını abarttılar. Ordu ve bürokrasi içindeki ilerici devrimci unsurların etkinliklerini abarttılar. Kürt meselesinde enternasyonalist görevlerini gerektiği gibi kavrayıp yerine getiremediler.

MDD önderleri bir yandan Doğan Avcıoğlu ve küçük burjuva radikallerle ittifak içerisinde devrimci yükselişin teorik, pratik koşullarını hazırlarlarken, öte yandan küçük-burjuva radikalizminin ideolojik etkilerine karşı hareketin bağımsızlığını korumada gereken titizliği gösterememişlerdir. İşçi sınıfı hareketinin öncülüğü konusundaki fiili öncülüğü geçiştiren sözde ideolojik öncülük tezleri bu dönemde ortaya çıktılar. Bu tezler sosyalist harekete halkalığın, devrimci demokratizmin yerleşmesinin kapılarını açmıştır.

Yukarıdaki, hata ve eksikliklerle birlikte 1960'lı yıllarda yükselen harekete sürüklü ve kalıcı bir örgüt kazandırılmaması, mücadelenin değişen koşullarının zamanında ve doğru değerlendirilerek gereken yeni mücadele araç ve yöntemlerine başvurulmaması gibi etmenlerle MDD önderleri altmışlı yılların sonlarına doğru artık harekete önderlik edemez hale gelmişler; böylece devrimci hareketimiz gitgide gelişen ve bugünlere kadar gelen bölünme ve parçalanma sürecine girmiştir. (XX)

MDD çıkışlı hareketlerden en önemlisi, devrimci hareketin en çok etkiliyeni THKP-C olmuştur. Temel tezleri ile MDD görüşlerine paylaşılan hareketin özgül yanları da vardır.

THKP-C çıkışı devrimci hareketin devlet, devrim konusundaki görüşlerinin netleşmesine katkıda bulunmuştur.

"-Devlet aygıtı, bürokrasi ve militarizmi ile bir bütün olarak egemen sınıfların bir baskı örgütüdür.

-Devrim, halkın devrimci girişimiyle- aşağıdan yukarı-mevcut devlet cihazının parçalanarak politik iktidarın ele geçirilmesi ve bu iktidar aracılığıyla -yukarıdan aşağıya- daha ileri bir üretim düzeninin örgütlenmesidir." (M.Çayan, Bütün Yazılar, s.315)

"Artık Türk Ordusu, oligarsinin halkımıza karşı yürüttüğü baskı politikasının açık ve doğrudan bir aleti olmuştur.

..oligarsi, tasfiyeler ve veniden düzenlemelerle orduyu iç savaş ordusu haline getirerek, doğrudan vurucu gücü haline getirmektedir" (M.Çaya s.360)

(A) Bu hareket hem ideolojik olarak hem de önderleri bakımından TKP hareketinin devamıdır.

(XA) Yukarıdaki MDD eleştirileri yeni şeyler değildir. bir coğunun öz eleştirisi altmışlı yılları sorumlu düzeyde yaşamış olan Mihri Bel nin kendisi tarafından da yapılmıştır.

THKP-C önderleri örgütlenmede ve mücadelede ataklıkları ve kararlılıkları sayesinde ülkede devrimci geleneğin en öndeki sürdürücüleri durumuna gelmişlerdir. Bu özellikleri ile 1970 sonrası devrimci potansiyele damgasını vuran hareket THKP-C olmuştur.

Bu hareketin olumlulukları yanında olumsuzluklarından da söz etmel gerekir. THKP-C Kemalizim konusunda geçmişin yanlışlarına paylaşmaktadır. İşçi sınıfına karşı tutumda marksizimden devrimci demokratizme yönelme, bu hareketle birlikte devam etmiştir. Kürt meselesine net bir tavır geliştirememiştir. Teorisinde köylülüğü temel alması da THKP-C nin zayıflıkları arasındadır.

Döneminin en devrimci olgusu olmakla birlikte THKP-C çıkışı, THKO ve TIKKO çıkışları gibi ideolojik zaafiyetler taşıyan yeterli hazırlı ve yeterli örgütlenmeye dayanmayan bir çıkıştır. Kısa ömürlü olmasının çabuk yenilmesinin nedeni bu olmuştur.

1974 sonrası devrimci çıkışlar geçmişin, günün koşullarının, bütünsel ve ciddi bir değerlendirilmesi temelinde olamamıştır. 1974-80 döneminin devrimci direniş örgütleri teoriyi yetmişli yılları kadar varmış olduğu noktadan bir adım ileriye götüremedikleri gibi tam tersine dahada yüzeyselleştirmişler; anti faşizme, devrimci demokratizme eşitlemeye çalışmışlardır. (A)

Dönemin teorik ürünleri emperyalizm-tekelci sermaye ile halk arasındaki çelişki perspektifinin sınırlı ufukları içinde hepistir. Hepsi de halk savaşının savunucusu pozundaki bir yığın hareketten hiç birinin (halk savaşının esas olarak bir köylü savaşı olduğunu bilmelelerine karşın) Türkiye'de köylülüğün yapısı ve başkalisım süreci üzerinde kafa yordukları söylenemez. Ayrıca bu dönemin devrimci hareketlerinin teorik ve pratik tutumları arasında o kadar büyük uçurumlar vardır ki, ciddiyetsizlik faktörü hesaba katılmaksızın açıklanamaz. Yıllarca halk savaşı, silahlı mücadele vb. diyen bu hareketlerin hemen hepsi pratiklerinde şehirleri temel almışlar, silahlı mücadele adımı sivil faşist harekete karşı savunma eylemlerinin ve tek tük askeri evlemin ötesine gidememişler, bu konuda ciddi bir istihbarat ve örgütlenme oluşturamamışlardır. Teorilerinde her ne kadar faşizmin yukarıdan geliştirildiğini iddia etmişlerse de pratiklerinde kendilerini MHP ile sınırlama durumuna düşmüşlerdir. Faşizme karşı mücadelede merkezi taktikler geliştirememişler, olayı tabanın insiyatifine bırakmışlardır. Bu durumda faşist çeteler nereye çektiyse devrimciler oralara sürüklenmişler; ve bu çeteler 12 Eylül darbesiyle birlikte dizginlendiklerinde devrimciler şaşkın ortada bulmuşlardır kendilerini.

Kendi ilkelliğinin, küçüklüğünün ve yetersizliğinin; reformizmin ihanetlerini ileri sürerek, geçmişin devrimci pratiğini şişirip aslan postu gibi sırtına geçirerek ve bununla saça sola caka setarak, tek tük eylemleri ve kısmi pratik başarıları öne sürerek; yani akla gelebilen her yonteme başvurarak gizlenmeye çalışılması, bu dönemin devrimcilerinin en özgül yanlarından birini oluşturur.

Türkiye'de yığın hareketinin gürbüzlüğü ile devrimcilerin yetersizliği arasındaki çelişki 1974-80 arasında en yüksek noktasına erişmiştir. 1974-80 döneminin ve günümüze kadarki sürecin genel niteliği örgütsüzlük, kendiliğindencilik ve tasfiyeciliktir. Aşağıdaki itiraf 12 Eylül öncesinin bu zaafiyetinin iyi belirtiyor:

"Tarih bizi faşizme karşı örgütlenemediğimiz için yaralayacaktır" (M. Rekdemir, Dev Yol davası savunmalarından)

(A) Teorinin bu şekilde yüzeyselleştirilmesinde Birikim reformizminden etkilenmelerin ciddi rolü olmuştur.

Özetle, sosyalist hareket içinde politik iktidar perspektifinin ön plana çıkması harekete devrimci demokrat eğilimlerin sızmasıyla birlikte gelişmiştir. Sosyalist hareket içindeki küçük burjuva radikallizm eğilimlerinin hareketi içten içe kemiren, güçsüz düşüren etkileri yetmişli yılların ortalarına kadar kolayca görülemiyordu. Devrimci hareketlere yönelik eleştirilerde pasifizm ve burjuva kuyrukçuluğu teorik tonları egemen oldu. O günlerin yükselen mücadele koşullarına son derece hazırlıksız olan devrimcilerin teorik ve pratik tutumlarını gözden geçirmelerinin koşulları da çok zayıftı.

Yeni Bir Çıkış Gerekliyor

Bugün Türkiye'nin, eski çıkışların ciddi hatalarını tekrarlamayacak yeni bir devrimci çıkışa gereksinmesi vardır. Bu çıkış marksizmlenin ve işçi sınıfı hareketine dayanılarak gerçekleştirilebilir.

Bu çıkış faşizme karşı mücadeleyi, demokrasi mücadelesini sosyalizm yolunda demokratik halk devrimi şiarıyla yürütenler tarafından gerçekleştirilebilir. Egemen sınıflardan demokrasi dilenmek, reformlar yoluyla, mevcut devlet cihazının dönüştürülmesi yoluyla sosyalizme varmak; sosyalist demokrasiyi kurmak hayalleri mahkum edilmeksizin devrime yürünemez. Burjuva partilerine ve her türden küçük burjuva legalist, reformcu-dönüşümcü hayallere karşı uzlaşmaz bir mücadele yürütülmesizin halk muhalefetinin bağımsızlığı sağlanamaz; devrimin yolu açılmaz.

Türk marksist hareketi içindeki işçi sınıfı perspektifini silikleştiren, işçi sınıfı hareketini antifaşist hareket düzeyine ve sosyalist siyaseti de küçük burjuvaz radikalizmi seviyesine düşürerek hareketi küçük burjuvaz sınıf eğilimlerinin etkisi altına sokan, böylece onu burjuvazi tarafından yolundan saptırılabilir hale getiren halkçı eğilimlere karşı mücadele etmeksizin sosyalist hareketin bağımsızlığı sağlanamaz; hali hazırdeki en devrimci unsurlar işçi sınıfı hareketine kazanılamaz; ve devrimci mücadelenin kararsızlıklara, yalpalamalara düşmesi önlenemez.

İşçi sınıfı hareketi temel alınmalıdır derken, diğer muhalif sınıf ve tabakaların ihmal edilmesini kastetmiyoruz. Devrimci bir örgüt işçi sınıfına bilinç götürebilmek ve onun hareketini ilerletmesine yardımcı olabilmek için, muhalefetin bütün güçleri içerisinde örgütlenmeli ve özellikle öğrenci gençlik, şehir emekçileri, kır emekçileri ile işçi sınıfı hareketi arasında esgüdüm sağlamalıdır.

Mürt meselesiyle ilgili olarak bugün Türkiye'de iki ayrı solun oluşmuş bulunduğu gerçeği hesaba katılmaksızın doğru bir tutum izlenemez. Başkalarını ezen ulusun özgür olamayacağı bilinci içerisinde ve iki ulusun gönüllü birliğinden yana olan Türk marksistlerinin ilk görevi kardeş ulusun mevcut antifaşist, antisömürgeci direnişini desteklemek, bu direnişle en yakın dayanışmayı gerçekleştirmek ve egemen ulus şovenizminin gizli-acık her türlü biçimine karşı uzlaşmaz bir mücadele yürütmektir.

Türk sosyalist hareketi uluslararası işçi hareketinin bir parçasıdır. Bu bağlamda sosyalist sistem, antiemperyalist halk kurtuluş hareketleri ve kapitalist ülkelerdeki devrimci işçi hareketleri Türkiye devrimci hareketinin doğal bağlaşıklarıdır. Bununla birlikte hiç bir merkez marksist eleştirinin üstünde tutulamaz. Her ülkenin devrimcileri marksizmi-leninizmi yaratıcı bir tutumla kendi ülkelerinin koşullarına uygulamak ve kendi işçi sınıflarının iktidarını kurmakla yükümlüdürler.

Mücadele biçimleri ile ilgili olarak şimdilik şunları söylemekle yetiniyoruz: Devrimci bir örgüt "anlatıldığı"nda bu halkın anlayacağı ve katılacağı en yürekli eylemi koymaya hazır olmalıdır" Bununla

Yığınlarla burjuvazinin arası bugün her zamankinden daha açıktır ve hiç bir burjuva partisi bu arayı bulabilecek durumda değildir. Gelişmeler kaçınılmaz bir şekilde geçmiştekinden çok daha büyük alt üst olulara doğrudur. Türkiye devrimce gebedir. Devrimcileri çok daha büyük, çok daha zorlu mücadele günleri bekliyor.

Öte yandan Türkiye'nin doğusunda yasadıklarımız burjuvazinin istikrar arayışlarını iyice olanaksız kılan çok olumlu gelişmelerdir. Bu gelişmeler sadece siyasal istikrarsızlık unsuru olmakla kalmamakta, aynı zamanda Türkiye'deki politik saflaşma üzerinde önemli etkilerde bulunmaktadır. Kendi burjuvalarının iktidarını yerle bir etmek isteyenler doğudaki kardeş halkın ulusal demokratik mücadelesine sempatiyle bakmakta, ondaki coşku ve kararlılığı, kendi ülkelerindeki mücadeleyi yükseltmek için, bir esin kaynağı olarak görmektedirler. Tüm devrim düşmanları, burjuva kuyrukçuları ve yarı-gönüllüler bu mücadelelenin karşısında durmaktadırlar. Bu gelişmeler Türkiye'de yeni ve daha sağlıklı bir uzlaşmaz devrimci hareketin oluşumu için çok elverişli koşullar yaratmaktadır.

Türkiye işçi sınıfı nicelik ve nitelik olarak daha gelişmiş, örgütlenme ve mücadele yeteneğiyle toplumda kendini göstermiş bir sınıftır. 12 Eylül sonrasındaki iyice hızlanan sınıfsal farklılaşma süreci şehirleşmeyi, mülksüzleşmeyi geliştirerek, proletaryanın sayısını arttırmakta, toplumsal etkinliğinin koşullarını olgunlaştırmaktadır. Gerek toplumsal konumundaki büyük gerilemelerle gerekse de 12 Eylül sonrası yasakları ile küçük-burjuvazi, işçi sınıfı yanında mücadeleye kazanılmaya daha elverişli durumdadır.

Yenilgi ve durgunluk yılları bir yandan sosyalist hareket içinde tasfiyeciliğe, çürümeye yol açarken öte yandan mücadeleyi sürdürmekten yana olanlara kendilerini gözden geçirerek, teorik hata ve eksikliklerini düzeltmek, ön yargılarından kurtulmak için olanak sağlanmıştır.

Ülkemizde son yirmi yıldır alt üst oluş süreci yaşanıyor. Hata ve eksiklikleri, hazırlıksızlıkları dolayısıyla 1971 çıkışları kısa zamanda yenilmişlerdir. Geçmiş aynen taklit etmek isteyenler 1971 çıkışlarının karikatürleri oldular. 1960'ların yükselişiyle kıyaslanmayacak büyüklükteki olaylar saman yığınları gibi yanıp söndüler.

Şimdi Türkiye'yi yeni bir devrimce dalga bekliyor. Bizi gerçek devrimci güçlerle buluştuktan alıkoyan, istikrarsızlıklara, sevsizliklere, kendiliğindenciliğe sürükleyen; gözlerimize perde çeken teorik önyargılarımızdan, kötü geleneklerimizden kurtulmalıyız. Geçmişin dinlenmiş geleneğini daha ilerilere götürmeye, şimdiden işaretleri hissedilen yeni yükseliş devrimine götürmeye iktidarı almaya gerçekten niyetliysek eksiklik ve zayıflıklarımızı cesurca eleştirmeliyiz. İlkelliğimize methiyeler düzerek taraftarlarımızı ve halkımızı aldatmayı bırakalım. En hafifinden eski yenilgileri tekrarlarız.

Bugün geçmişin devrimci ruhu ancak geçmiştekinden daha büyük bir iddia daha sağlam ve ileri bir ideolojik-teorik temel, çok daha geniş bir plan ve hazırlıkla, daha ileri örgütlenme yeteneği, daha sıkı bir proleter disiplin, daha büyük coşku ve atılganlıkla yaratılabilir.

Devrimci geçmişe ona kölece tapınmayanların, günün koşullarında, eskinin hatalarını da değerlendirerek, kendilerini yenilerlerinin, daha bilinçli daha kararlı bir ölüm kalım mücadelesine, iktidar için mücadeleye hazırlananların mirasıdır.

Gelecek onlarındır.